

Variables (Data Structures & Data Types
if-then
while
return nothing
return 1
return 2



- + PROBLEM STATEMENT
 - + RESEARCH QUESTION
 - + DESIGN HYPOTHESIS
 - + METHODOLOGY
 - + PLANNING
 - + REFERENCES
- 6/12 11/12 1
- + (P1) + (PS) ← D.H. → (P2)
- D T+O T+O+D



Hendrik Ploeger

‘Particuliere bedrijven weten meer van ons dan de overheid’

Wat kun je als (kandidaat-)notaris leren van een professor vastgoedeconomie, executie- en beslagrecht, internationaal goederenrecht of fiscaal concernrecht? Veel! De kennis op universiteiten is eindeloos. Voor deze rubriek praten wij elk nummer met een andere hoogleraar. We maken een rondje door het land met de vraag: ‘Wat kan het notariaat van u leren?’ Om te beginnen krijgen we les van Hendrik Ploeger.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

‘Open data, we kunnen er niet meer omheen. Het speelt een steeds grotere rol in de wereld, zo ook bij registergoederenrecht en grondgebruikrecht. We zijn gewend alles te weten te komen, snel, online, door een druk op een knop. Als een eigenaar van een huis overlijdt, wil de overheid meteen weten wie de nieuwe eigenaar is. Als notarieel jurist weet je dat dit afhangt van verschillende factoren: is er een testament gemaakt? Zijn er misschien kinderen waarvan we niks weten? Maar die ambtenaar wil alleen maar horen wie hij moet aanspreken voor als er iets gebeurt met dat huis. Dan zie je spanning ontstaan tussen de juridische praktijk en de vraag. En daar houd ik mij nu eigenlijk mee bezig. Dat is een verschuiving in mijn onderzoek en onderwijs die de afgelopen jaren heeft ingezet en ook steeds verder door zal gaan. Van zuiver juridische vraagstukken naar de governance van data over de gebouwde omgeving.’

OPEN OF DICHT

‘Ik heb afstudeerders aan de Technische Universiteit die zich bezighouden met circulaire economie. Zij lopen aan tegen eigendoms- en machtsverhoudingen. Wie mag wat met het materiaal dat wordt aangebracht in een

gebouw? Een raam kun je tegenwoordig leasen. Er zit dan een sensor aan die bijhoudt hoe vaak het open- en dichtgaat. Hier wordt onderhoud op afgestemd. Superhandig. Maar hoe zit het met de machtsverhoudingen? Wie is eigenaar van de door het raam gegenereerde data? En als jij de maandelijkse leasetermijnen niet betaalt, mag de fabrikant dan de geleasede apparatuur op afstand uitschakelen, zodat het raam niet meer open kan? Op die manier komt het recht heel veel voor in het vakgebied van een student aan de TU. Ik maak ze bewust van de vraagstukken en laat ze erover nadenken. Net zoals ik studenten notarieel recht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam ook laat nadenken over open data-aspecten en de soms technische kant daarvan.’

GEEN SPLITSINGSAKTE

‘Bij het registergoederenrecht hebben we ook veel te maken met het Kadaster. Een van mijn studenten onderzoekt nu of het mogelijk is een juridische dimensie te geven aan het BIM-model dat de architect heeft gemaakt. Kan die de splitsingsakte vervangen? In een tekening bij een splitsingsakte staat een dikke lijn: dat is het privédeel. Hoe ziet dat eruit in een digitaal 3D-model? Kan dat? En wat als het elkaar overlapt? Ik laat mijn studenten daarover nadenken en met mogelijke oplossingen komen. Dat met het recht constant in mijn achterhoofd.’

FASCINATIE

‘Ik werk aan de TU, maar ben een jurist, geen ingenieur. Ik ben afgestudeerd in Leiden en daar ook begonnen bij de afdeling Burgerlijk Recht. Na mijn promotie ben ik overgestapt naar het Notariële Instituut. Ik heb trouwens ook aanvullend nog notarieel recht gedaan aan de Vrije Universiteit. In 2001 ben ik naar de TU in Delft gegaan. Waarom? Omdat ik de

combinatie tussen de techniek en het juridische interessant vind. Die fascinatie moet je hebben.’

DICTATORS

‘Ik heb ook een fascinatie voor dictators: mensen die menen goede ideeën te hebben en dat willen opleggen. Mark Zuckerberg is hét voorbeeld van de data-dictator. Facebook vergaart heel veel data. Hoe moeten we hiermee omgaan? Ik heb net een boek geschreven over open data. Zuckerberg heeft het nooit over open data, maar over “u geeft uw data aan ons en wij gaan er mooie dingen mee doen”. Zo vergaren bedrijven ook data en leveren dat vervolgens aan de overheid. Oftewel: particuliere bedrijven weten meer van ons dan de overheid weet.’
Kloppen de machtsverhoudingen dan nog wel? ‘Dat ligt een beetje aan hoe de maatschappij hiermee om blijft gaan. Ik denk zelf dat er wel een kentering komt en Facebook over vijf jaar niet meer bestaat. De notaris wel! Natuurlijk is de toekomst een beetje science fiction. Het is lastig jezelf los te maken van de wereld die je nu kent. Maar blijf kritisch. Is wat de opdrachtgever wil wel de beste oplossing? De vraag is niet wat hij of zij wil en hoe voer ik dat uit? Nee, is dit wel de juiste oplossing voor de toekomst? Mijn oratie van tien jaar terug heet “De Juritect”. Een architect is de ontwerper van het gebouw, de jurist is de ontwerper van de juridische constructie. En zo zal het nu nog wel blijven. Voorlopig.’ ■



WIE Hendrik Ploeger
WAT Open data- en registergoederenrecht
WAAR Technische Universiteit (TU) Delft, Bouwkunde
MOTTO ‘Blijf kritisch’